

Jerzy Łomnicki, Emilia Kihl-Byczko, Teresa Cieślakowa, Jan Żak

---

Lednica, pow. Gniezno. Ostrów Lednicki. Stanowisko 2

Informator Archeologiczny : badania 4, 180-181

1970

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

larny skośny skłon. Dno fosy w postaci calcowego piasku występuje na głębokości 2,30 m od obecnego dna zachowanej fosy. Ukształtowania dna nie udało się zaobserwować. Napływająca woda oraz obrywające się ściany wykopu uniemożliwiły obserwację. W części północnej aru 48, po stronie przybrzegowej fosy, zaobserwowano duże, dość regularne skupisko kamieni tworzące rodzaj grobli. W skupisku tym znaleziono złoty paciorek oraz monetę — denar Władysława II.

- 2) W drugim punkcie podgrodzia, po stronie zachodniej grodziska, odkryto również część osadniczą w postaci jam, następnie przylegające do tej części cmentarzysko szkieletowe oraz zarys czworokątnej budowli — najprawdopodobniej wspomnianego w źródłach kościoła. Zarys stanowi tok gliniany, miejscami z gęsto występującymi grudkami zaprawy wapiennej, drobnymi tłuczonymi kamieniami i nielicznymi ciosami kamiennymi. Północno-zachodni narożnik budowli wsparty jest na dużym głazie. Całość czworokątnego zarysu ma wymiary 7×8 m. W części wschodniej zachowane są występy sugerujące absydy. Najmniej jeszcze zbadana jest południowo-zachodnia część budowli, którą stanowi zwalisko kamieni na ogół drobnych, ale zdarzają się wśród nich też ciosy. Rumowisko zalega częściowo na cmentarzysku. Szerokość toku glinianego wahająca się od 1 do 1,20 m oraz występowanie ciosów kamiennych (choć nielicznych) świadczą o istnieniu na tym miejscu kamiennej budowli romańskiej.

Dokładniejsze datowanie budowli jest w tej chwili kwestią otwartą.

LEDNICA, pow. Gniezno
Ostrów Lednicki

Muzeum Początków Państwa Pol-
skiego na Lednicy

Stanowisko 2

Badania prowadzili: mgr Jerzy Łomnicki, mgr Emilia Kihl-
-Byczko, mgr Teresa Cieślakowa przy konsultacji naukowej
prof. dr Jana Żaka. Finansowało PWRN w Poznaniu. Drugi
sezon badań na podgrodziu. Okres wczesnośredniowieczno X—
—XII wiek.

Celem badań prowadzonych na podgrodziu było uchwycenie na wyspie wschodniego przyczółka mostowego wyspy oraz określenie jej pierwotnej morfologii.

W związku z powyższym założono 3 wykopy sondażowe (I/70, II/70 oraz III/70) o łącznej powierzchni około 250 m² oraz kontynuowano prace na wykopie zeszlórocznym I/69. Prace na tym wykopie doprowadzono do calca, który wystąpił na głębokości 2,70 m.

W dwóch wykopach I/69 oraz III/70 natrafiono na ślady zabudowy mieszkalnej (?) w postaci konstrukcji drewnianych. Na wykopie I/69 odsłonięto w warstwie mierzwy przewróconą ścianę płcionkową, a także rząd kołków przebiegający prawie równoległe do niej w odległości około 2 m. Ilość znalezionych luźno w tej warstwie resztek konstrukcji drewnianych zdaje się wskazywać na gęstą zabudowę tej części wyspy. Uzyskany materiał kulturowy to duża ilość ceramiki, w tym kilka całych naczyń, dobrze zachowane fragmenty obuwia skózanego, przedmiotów drewnianych, obrobionego rogu, łyżwy kościane, paciorki szklane oraz bardzo duża ilość grubych kości zwierzęcych. W calcu wystąpiła warstwa gytii pojeziernej, która mogła służyć jako surowiec do zaprawy murarskiej używanej przy wznoszeniu budowli kamiennych na Ostrowie Lednickim.

W wykopie III/70 natrafiono również na konstrukcje drewniane — w profil wschodni wchodzi skrzynia o konstrukcji zrębowej, ponadto wystąpiły 2 rzędy podwójnych kołków zbiegających się pod kątem prostym. Poszerzenie oraz dalsza eksploracja wykopu pozwoli prawdopodobnie na określenie funkcji tych obiektów.

Uzyskany materiał zabytkowy potwierdza dotychczasowe ustalenia chronologiczne dla tego stanowiska zamykając je w ramach X—XIII wieku. Aczkolwiek poszukiwania przyczółka mostowego nie dały rezultatu, badania sondażowe pozwoliły na dość dokładne zorientowanie się w pierwotnym ukształtowaniu tej części wyspy, której powierzchnia uległa znacznemu powiększeniu. Faktu tego nie stwierdzono na zachodnim wybrzeżu wyspy.

LESKO

Muzeum Okręgowe w Rzeszowie

Stanowisko 2

Badania prowadziły A. Szałapata i M. Zielińska-Durka. Finansowało Muzeum Okręgowe w Rzeszowie. Pierwszy sezon badań. Osada otwarta z okresu wczesnośredniowiecznego (X—XI wiek).

Stanowisko położone jest w północno-zachodniej części miasta, na terenie Szkoły — Technikum Leśne w budowie, w odległości kilkunastu metrów na północny zachód od stanowiska 1.

W trakcie wykonywanych wykopów ziemnych pod ławy fundamentowe budynku zauważono pod warstwą humusu warstwę kulturową o miąższości 15—30 cm. Przeprowadzono ratownicze prace wykopaliskowe w 9-ciu wykopach sondażowych na trasie planowanych dalszych wykopów